

Banahøggið fyri útróðurin vestanfyri

Jørgen
Niclasen,
tingmaður

Høgni Hoydal hevur sent kunngerð til hoyringar, ein kunngerð, sum tekur lívið av útróðrinum í Vágum og Sandoynni.

Í vár stóð í viðmerkingunum til eitt lógaruppskot, at landsstýrismaðurin ætlaði at friða alt Vágahavið. Upp á fyrispurning, segði landsstýrismaðurin, at eg hevði misskilt hann. Men nú er kunngerðin um sama sent til hoyringar, ein kunngerð sum friðar alt Vágahavið um várið.

Útróður er ikki serliga lønandi,

men enn eru nakrir sum royna. Vár-róðurin áVágahavinum er umleið helvtin av ársinntøkuni. Útróðrarmenn í Vágum og í Sandoynni havi í áratíggju havt hetta økið til at bjarga inntøkuna fyri árið.

Nú vil landsstýrismaðurin taka hendan møguleikan burtur. Snella og sjálvt pilkur verður bannað í bestu fiskitið.

Áhugavert er, at landsstýrismaðurin samstundis vil opnað eitt økið norðanfyri.

Vóni, at samgongufólk kunnu steðga landsstýrismanninum í hesi ætlan. Verður kunngerðin lýst, so er útróður í Vágum og Sandoynni søga.

Balle brýtur kvøldskúlan niður

Heðin
Mortensen
býráðslimur

Meirilutin í Tórshavnar kommunu ætlar nú at selja burtur av bygningunum hjá Tórshavnar Kvøld-Ungdóms- og Listaskúla, so heili 5-600 av teimum 3.000 næmingunum verða settir út á gøtuna!

Fáar so stórar sólskinssøgur eru í føroyskum skúlaskapi sum Tórshavnar Kvøld- Ungdóms- og Lista-skúli. Bara síðstu trý árinu hevur skúlin á hvørjum ári sett met í næmingatali og er farin úr 2.500 upp í 3.000 næmingar!

Í fleiri ár hevur Tórshavnar kommuna lagt seg eftir at geva skúlanum bestu umstøður, og kunnu vit fegnast um, at júst góðu umstøðurnar hava givið skúlanum lív, so bæði undirvísarar og næmingar hava trivist og fingið nógv av skafti.

Samstundis hevur kommunan

verið við til at halda lív í aldar-gomlum handverki av ymsum slagi, umframt at geva borgarunum eitt dygdartilboð í frítíðini, ið hevur avgjörðan týðning fyri trivnaðin í høvuðsstaðarkommununi.

Onga haldgóða orsök

Tí undrar tað sera nógv, at nýggi meirilutin í Tórshavnar kommunu av øllum alvi leggur eftir hesum góða skúla og roynir at forkoma honum. Tað er tað, kommunan í veruleikanum ger, nú ætlanin er at selja bygningarnar undan skúlanum – enntá uttan nakra haldgóða orsök!

Í kvøld skal býráðið viðgera eitt uppskot um at selja burtur av bygningunum, Tórshavnar kommuna í síni tíð keypti til Tórshavnar Kvøld-Ungdóms- og Listaskúla, so skúlin fekk góðar umstøður og kundi savna umsiting og ein týðandi part av undirvísingini á einum og sama stað.

Tað, sum í veruleikanum hendir beint nú, er at forkvinnan í ment-

unarnevndini í býráðnum, Gunvør Balle, saman við meirilutanum í býráðnum miðvíst fer eftir at bróta niður kvøldskúlan, so 5-600 næmingar færri koma at vera í skúlanum.

Bróta bara niður

Hetta er í sjálvum sær eitt sera grovt átak, sum tíverri prógvar, at sitandi meiriluti í Tórshavnar býráð einki dugir at byggja upp, men bara at bróta niður!

Skúlin verður bara niðurtrumlaður, samstundis sum bæði skúla-leiðsla og grannar standa spyrjandi, tí tey kenna seg at tosa fyri deyvum oyrum, tá tey við skilagóðum grundgevingum royna at sannføra Balle & Co. um, at tað er óðamannaverk at selja ein og kanska fleiri bygningar burtur av ognunum í M.A. Winthersgøtu og J.H. Schrøtersgøtu.

Vónandi fær onkur í býráðs-meirilutanum vitið aftur, so hesin ørskapurin ikki verður gjøgnum-fördur!

Geva fullveldispopulismuni flog

Edmund
Joensen
løgtings-
maður fyri
Sambandsflokkin

Størsti vandin, nú sonevnda "stjórnarskipanaruppskotið" er lagt fyri Tingið, er fullveldispopulisman

Í Europa í dag síggja vit tendensin, sum nevnist regionalisering.

Eitt er, at nationalistar í Catalonia og Baskaralandinum vilja burtur úr Spania. Men vit síggja eisini eina gongd í Norðuritalia, Belgia, Skotlandi og aðrastaðni.

Nógvastaðni er regionaliseringin eitt tekin um, at man hevur nokk í sær sjálvum. Samstørv verða tikin av, og samanhold dettur burtur.

Populisman blómar sum ongan-tíð áður!

Henda víða regionaliseringin fremur eitt óstøðugt Europa, og okkara heimspartur kann fara í upploysn.

Hetta er ikki tað, vit hava brúk fyri – heldur ikki her heima.

Samanhald og samstarv er lykilin til stabilitet, og tað er hetta, vit í Føroyum skulu halda fast í.

Kroysta loysing út til fólkaatkvøðu

Loysingargongdin í Føroyum fremur longu nú óstabilitet í okkara landi, og loysingarpopulisman er størsti vandin.

Formaðurin í Javnaðarflokkinum og hansara fullveldisjuristar kroysta eitt tjóðveldisprojekt inn í Løgtingið, hóast umsiting Løgtingsins mælir til burturvísing.

Og á Tingi seta fullveldispopul-

istisk tingfólk sonevndu "stjórnarskipanina" upp um grundlógina.

Tey kalla hana "evsta lóg".

Populisman í Løgtinginum og millum báðar fullveldistarnar á Fólkatíngi fer at framkalla ein samanbrest í okkara ríki. Populistarnir fara – við minst møguligum meiriluta á Tingi – at kroysta loysingina út til fólkaatkvøðu.

Eingin má ivast í, at hetta er fyrsta stig fram móti loysingini.

Burturvísingin

Løgtingið átti sjálvandi at tikið undir við burturvísingini og víst uppskotinum frá sær. Hetta var eisini tilmælið hjá formansskapinum. Men fullveldistar á Tingi virða ikki Tingskipanina, sum er ein løgtingslóg, ið Tingið sjálvt hevur sett í verk sum sína arbeidsskipan.

Hví mundi Løgtingsskrivstovan mæla til at burturvísa uppskotinum?

Ein orsök er, at uppskotið er ikki búgvíð til at verða viðgjørt.

Hvat merkir tað?

Jú, tað merkir, at 14. september-samgongan, løgmaður og fullveldisjuristarnir hava ikki gjørt sítt heimaarbeiði.

Nógvir leysir endar. Leysar ásetingar. Orðingar í leysum lofti.

Allar ásetingar í sonevndu "stjórnarskipanini" skulu, sambært Løgtingsskrivstovuni, vera ítøkiligar, so at ongi ivamál stinga seg upp seinni. Við øðrum orðum skal uppskotið ikki kunna tulkast henda ella handa vegin, tí tá vita øll, at kaos biðar handan næsta gøtuhorn.

Vit mugu staðfesta, at í mun til verandi Stýrisskipan Føroya, er uppskotið til sonevnda "stjórnarskipan" fullkomiliga óbrúkiligt.

Stríðir ímóti allari yvirskipaðari lóggávu

Henda sonevnda "stjórnarskipanin" er eisini botn óseriøs, tí hon stríðir ímóti allari yvirskipaðari lóggávu í Føroyum.

Fremstu advokatar í landinum staðfesta í sínum hoyringsskrivi – sum formaðurin í Javnaðarflokkinum eftir øllum at døma tilvitað sær burtur frá – at sonevnda "stjórnarskipanin" er í stríð við grundlógina, heimastýrislógina, stýrisskipanarlógina, tingskipanina og vanligan lóggávusið í Føroyum.

Hetta merkir, at sonevnda "stjórnarskipanin" undir ongum umstøðum kann samtykkjast við slikum mótstríðandi innihaldi á Føroya Løgtingi uttan at koma í stríð við Grundlógina.

Verður hon samtykt kortini, so er væntandi, at hon ikki hevur lóggávugildi og er uttan týðning fyri galdandi rættarreglur.

Hetta er støðan, vit eru í.

Og hetta samsvarar væl við tað, sum forsætisráðharrin, Lars Løkke Rasmussen, staðfestir í sínum hoyringssvari.

Tað sentrala í hansara skrivi er, at um sonevnda "stjórnarskipanin" stríðir ímóti grundlógini, heima-stýrisskipanini ella yvirtøkulógini, so hevur henda "stjórnarskipan" ongan rættarvirknað.

At senda slíkt til fólkaatkvøðu, er at halda føroyingar fyri tað turra spott.

Tann stóra myndin

Um vit – í fluttari merking – seta okkum í tyrluna, flúgva og hyggja oman yvir alt hetta málið, so síggja vit stóru myndina og tað, sum hevur veruligan týðning.

Tað er eitt nú, at Føroyar eru partur av ríkinum, og tí er grundlógin eisini galdandi her í landinum, enntá eisini fyri yvirtikin málsøkir.

Grundlógin er ikki eitt politiskt skjal, sum kann togast ella tambast.

Hetta, at fullveldisjuristar – við vælsignilsi frá formanni Javnaðarflokksins – kalla grundlógina ein "stjórnarrættarlígan sáttmála" ella eina "altjóða avtalu" er púra burturvið.

Grundlógin má bara ikki eita grundlóg. Og ríkisfelagsskapurin ella ríkið mugu heldur ikki nevast við einum orði í sonevndu "stjórnarskipanini". Tey flestu munnu vita hví.

Tað stendur tó klettafast, at hóast Tjóðveldi vil tað øðrvísi, so skal grundlógin ikki virða sonevndu "stjórnarskipanina". Grundlógin stendur omanfyri.

Og grundlógin er enn minni undirløgd sonevndu "stjórnarskipanini", tí at vit eru partur av ríkinum.

Populisman og tosið um "evstu lóg" hevur ongan legitimitet í føroyskum lógarsamanheingi.

Missa ríkisborgararættindi

Avleiðingarnar av at samtykkja hesa sonevndu "stjórnarskipanina" verða álvarsamar.

Hví?

Jú tað er tí, at tað allar fyrsta, sum Tjóðveldi og Javnaðarflokkinur fara at renna eftir, er grein 57 í teirra "evstu lóg". Tann greinin snýr seg um at "skipa Føroyar sum sjálvstøðugt ríki".

Tann, sum ikki trýr hesum, man vera merktur av djúpum naiviteti.

Hetta er fyrsta stig fram móti loysingini.

Tá ið so føroyingar allir skulu skifta til føroyskan borgaraskap, mugu vit ikki gloyma avleiðingarnar. Føroyingar fara at missa

rættindini, sum grundlógin í dag tryggjar.

Formaðurin í Javnaðarflokkinum pástendur, at føroyingar fáa dupult rættindi, men tað er at kasta torvmold í eyguni á føroyskum borgarum.

Rætt er tað, at føroyingar hava præcis somu rættindi sum danir, tá ið teir seta fótin á land í Danmark. Men við sonevndu "stjórnarskipanini" mugu fólk skjótt venja seg við tankan um, at rættindi detta burtur.

Tað fyrsta kann vera, at føroyingar ikki longur kunnu virka ella arbeiða í Europeiska Samveldinum. Hetta hava vit rætt til í dag, tí vit eru ríkisborgarar við reyðum passi, men við sonevndu "stjórnarskipanini" verða vit skjótt triðjalandsborgarar.

Eitt annað, sum kann hvørva sum døgg fyri sól, er t.d. rætturin til útbúgving á sama stigi sum øll onnur í ríkinum – við stórum figgarligum stuðuli, væl at merkja.

Umframt alt, sum vit í dag hava í felag.

Skjótt skal gjaldast við kassa 1.

Vandafull breyt

Hetta er vandafulla breytin, sum 14. september-samgongan setur allar landsmenn á.

Øll í Føroyum eiga at hugsa seg ómetaliga væl um, áðrenn farið verður á fólkaatkvøðu til at siga øllum rættindum farvæl.

Fullveldispopulisman skal trýsta sonevnda "stjórnarskipanina" út til eina fólkaatkvøðu, sum eingin skilir.

Her skal lumpast og her skal lirkast, og hetta er byrjanin til loysingina.

Ongin ivi er um tað.